

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของเกษตรกรในโครงการประกันภัยข้าวนาปี จังหวัดกำแพงเพชร นั้น ผู้วิจัยได้นำเสนอในประเด็นสำคัญออกเป็น 3 ส่วน คือ สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษาเกษตรกรผู้ทำนาปี 2554 ในจังหวัดกำแพงเพชร ที่เข้าร่วมโครงการและไม่เข้าร่วมโครงการประกันภัยข้าวนาปี โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา ได้แก่

- 1) ข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรในด้านสังคม เศรษฐกิจ และการทำทำประกันภัยพืช
- 2) ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อโครงการประกันภัยข้าวนาปี
- 3) ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการประกันภัยข้าวนาปี
- 4) ความต้องการของเกษตรกรในโครงการประกันภัยข้าวนาปี
- 5) ปัญหาและข้อแนะ

1.2 วิธีการดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากร ได้แก่เกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนผู้ปลูกข้าวนาปีจังหวัดกำแพงเพชร ปี 2554 จำนวน 7 อำเภอ ประชากรทั้งสิ้น 31,687 ราย โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็นเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ประกันภัยข้าวนาปี จำนวน 141 รายและเกษตรกรที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการจำนวน 141 รายเท่ากัน โดยใช้การสุ่มอย่างง่ายใน 7 อำเภอ

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์เกษตรกรแบบมีโครงสร้าง โดยแบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ สภาพทางสังคม เศรษฐกิจและการทำประกันภัยของเกษตรกร ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อโครงการประกันภัยข้าวนาปี ความพึงพอใจต่อโครงการประกันภัยข้าวนาปี ความต้องการของเกษตรกรในโครงการประกันภัยข้าวนาปี ปัญหาและข้อเสนอแนะในโครงการประกันภัยข้าวนาปี จังหวัดกำแพงเพชร ปี 2554

1.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยค่าสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 ข้อมูลทั่วไปทางสังคม เศรษฐกิจ และการทำประกันภัยของเกษตรกร

เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการประกันภัยข้าวนาปีจังหวัดกำแพงเพชร มากกว่าครึ่งเป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 47.18 ปี โดยส่วนมากจบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย มีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.91 คน ค่าเฉลี่ยแรงงานในครัวเรือน 2.75 คน ส่วนใหญ่ไม่มี

ตำแหน่งทางสังคม และรองลงมาอยู่ในกลุ่มส่งเสริมอาชีพ โดยส่วนใหญ่ได้รับการอบรมจากภาครัฐในโครงการต่างๆในปีที่ผ่านมา เกษตรกรส่วนใหญ่ทำอาชีพด้านการเกษตรและยังมีการรับจ้างทางการเกษตรเป็นอาชีพเสริม รายได้จากการทำนาเฉลี่ยอยู่ที่ 155,515.30 บาท/ปี ในขณะที่ รายได้รวมทั้งปีเฉลี่ย 237,750.71 บาท/ปี มีเครื่องมือทางการเกษตรส่วนใหญ่ได้แก่ รถไถนาเดินตาม เครื่องพ่นสารเคมี และรถอีแต่นี่ใช้ในการเกษตร ทั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มกองทุนหมู่บ้าน และกลุ่มออมทรัพย์ในหมู่บ้าน เป็นลูกค้าสินเชื่อ ธนาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) และสินเชื่อจากกองทุนหมู่บ้าน ทั้งนี้นอกจากการปลูกข้าวเกษตรกรส่วนใหญ่เพาะปลูกมันสำปะหลังเป็นพืชหลัก มีพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 36.74 ไร่ เป็นพื้นที่ของตนเองเป็นส่วนใหญ่ และมีการเช่าอีกครึ่งหนึ่งเป็นพื้นที่ที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ที่ดิน เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการประสบอุทกภัยเป็นส่วนใหญ่ โดยมีพื้นที่ประสบภัยเฉลี่ย 14.57 ไร่ และได้รับการช่วยเหลือด้านเงินชดเชยจากภาครัฐเป็นส่วนใหญ่และกำลังรอรับเงินจากโครงการในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน เกษตรกรเกือบทั้งหมดรับรู้ข่าวสารการประกันภัยข้าวนาปี ส่วนใหญ่จากเจ้าหน้าที่ธนาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) และผู้นำชุมชน แต่มีความเข้าใจในข่าวสารระดับปานกลาง และตัดสินใจด้วยตนเองในการเข้าร่วมโครงการเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้เกษตรกรส่วนใหญ่ยังได้ทำประกันชีวิตของตนเองอีกด้วย

สำหรับเกษตรกรที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการประกันภัยข้าวนาปีจังหวัดกำแพงเพชร ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 45.40 ปี โดยส่วนมากจบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้นและมีมัธยมศึกษาตอนต้น มีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.05 คน ค่าเฉลี่ยแรงงานในครัวเรือน 2.70 คน ส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งทางสังคม และรองลงมาอยู่ในกลุ่มส่งเสริมอาชีพ มากกว่าครึ่งหนึ่งไม่ได้รับการอบรมจากภาครัฐในโครงการต่างๆในปีที่ผ่านมา เกษตรกรส่วนใหญ่ทำอาชีพด้านการเกษตรและยังมีการรับจ้างทางการเกษตรเป็นอาชีพเสริม รายได้จากการทำนาเฉลี่ยอยู่ที่ 91,504 บาท/ปี ในขณะที่ รายได้รวมทั้งปีเฉลี่ย 107,005 บาท/ปี มีเครื่องมือทางการเกษตรส่วนใหญ่ได้แก่ รถไถนาเดินตาม เครื่องพ่นสารเคมี และรถอีแต่นี่ใช้ในการเกษตร ทั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มกองทุนหมู่บ้าน และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ เป็นลูกค้าสินเชื่อธนาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) และสินเชื่อจากกองทุนหมู่บ้าน ทั้งนี้นอกจากการปลูกข้าวเกษตรกรส่วนใหญ่เพาะปลูกมันสำปะหลังเป็นพืชหลัก มีพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 28.46 ไร่ เป็นพื้นที่ของตนเองเป็นส่วนใหญ่ และมีการเช่าอีกครึ่งหนึ่ง โดยเป็นพื้นที่ที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ที่ดินเป็นส่วนมาก เกษตรกรที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการจะประสบภัยและไม่ได้ประสบภัยจำนวนใกล้เคียงกัน โดยประสบอุทกภัยเป็นส่วนใหญ่ โดยมีพื้นที่ประสบภัยเฉลี่ย 4.74 ไร่ และได้รับการช่วยเหลือด้านเงินชดเชยจากภาครัฐเป็นส่วนใหญ่ เกษตรกรส่วนใหญ่รับรู้ข่าวสารการประกันภัยข้าวนาปี ส่วนใหญ่จากเจ้าหน้าที่ธนาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอตามลำดับ แต่มีความเข้าใจในข่าวสารระดับปานกลาง และตัดสินใจด้วยตนเองในการไม่เข้าร่วมโครงการเป็นส่วนใหญ่ และเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ได้ทำประกันชีวิตของตนเอง

1.3.2 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อโครงการประกันภัยข้าวนาปี

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการประกันภัยข้าวนาปีและไม่ได้เข้าร่วมโครงการมีความคิดเห็นในโครงการประกันภัยข้าวนาปีที่ใกล้เคียงกันและแตกต่างในบางประเด็น ดังนี้

- 1) ชนิดของภัยที่รัฐกำหนด ค่าเฉลี่ยเกษตรกรส่วนใหญ่เห็นด้วยระดับปานกลางในชนิดที่รัฐกำหนดเพียงอุทกภัย วาตภัย ลูกเห็บ ภัยแล้ง อากาศหนาว และอัคคีภัย
- 2) จำนวนเงินที่ซื้อประกันภัยต่อไร่ ค่าเฉลี่ยเกษตรกรส่วนใหญ่เห็นด้วยระดับปานกลางในจำนวนเงินที่ซื้อประกันภัย 50บาท/ไร่(ลูกค้า)และ 60 บาท/ไร่ (ไม่เป็นลูกค้า)
- 3) วงเงินคุ้มครองที่จ่ายชดเชยแก่เกษตรกร ค่าเฉลี่ยเกษตรกรส่วนใหญ่เห็นด้วยระดับปานกลางในวงเงินชดเชยที่ 606 บาท/ไร่(สำหรับข้าว อายุไม่เกิน 60 วัน)และ 2,006 บาท (สำหรับข้าว อายุเกิน 61 วันขึ้นไป)
- 4) การกำหนดช่วงของความคุ้มครองการประกันภัย ค่าเฉลี่ยเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่เห็นด้วยระดับน้อย ในการกำหนดช่วงความคุ้มครองที่อายุข้าว ไม่เกิน 60 วัน และเกิน 61 วันขึ้นไป แต่เกษตรกรทั่วไปส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับปานกลาง
- 5) การแบ่งจ่ายเบี้ยประกันแก่เกษตรกร ค่าเฉลี่ยเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่เห็นด้วยระดับน้อย ในการแบ่งจ่าย 50 บาท/ไร่และ 60 บาท/ไร่ในการเป็นลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในขณะที่เกษตรกรทั่วไปเฉลี่ยส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับปานกลาง
- 6) เกษตรกรควรมีความรู้ด้านการประกันภัยข้าว ค่าเฉลี่ยเกษตรกรส่วนใหญ่เห็นด้วยระดับปานกลางในการที่เกษตรกรควรมีความรู้ในการประกันภัยข้าว
- 7) เจ้าหน้าที่ประเมินแปลงมีความเหมาะสม ค่าเฉลี่ยเกษตรกรส่วนใหญ่เห็นด้วยระดับปานกลาง ในด้านเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการตรวจประเมินแปลงประสบภัย
- 8) ภาครัฐมีการบริการเป็นอย่างดี ค่าเฉลี่ยเกษตรกรส่วนใหญ่เห็นด้วยระดับปานกลางในการบริการของภาครัฐ
- 9) โครงการประกันภัยมีความคุ้มค่า ค่าเฉลี่ยเกษตรกรส่วนใหญ่เห็นด้วยระดับปานกลางในความคุ้มค่าของโครงการ
- 10) โครงการมีประโยชน์ต่อเกษตรกร ค่าเฉลี่ยเกษตรกรส่วนใหญ่เห็นด้วยระดับปานกลางในประโยชน์ของโครงการที่มีต่อโครงการ
- 11) ช่องทางข่าวสารรัฐเสนอได้เหมาะสม ค่าเฉลี่ยเกษตรกรส่วนใหญ่เห็นด้วยระดับปานกลางในช่องทางข่าวสารจากภาครัฐที่นำเสนอ
- 12) การประกันภัยลดความเสี่ยงการทำนาได้ ค่าเฉลี่ยเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่เห็นด้วยระดับมากในการช่วยลดความเสี่ยงในการทำนาของเกษตรกรได้ แต่เกษตรกรทั่วไปเฉลี่ยส่วนใหญ่เห็นด้วยระดับปานกลาง
- 13) ควรมีการประกันภัยในพืชอื่น ค่าเฉลี่ยเกษตรกรส่วนใหญ่เห็นด้วยระดับมากในการมีประกันภัยในพืชอื่น
- 14) หลักเกณฑ์โดยรวมมีความเหมาะสม ค่าเฉลี่ยเกษตรกรส่วนใหญ่เห็นด้วยระดับปานกลางในด้านหลักเกณฑ์โดยรวมของโครงการ
- 15) ภาพรวมโครงการมีความเหมาะสม ค่าเฉลี่ยเกษตรกรส่วนใหญ่เห็นด้วยระดับปานกลางในภาพรวมของโครงการประกันภัยข้าวนานี้

1.3.3 ความพึงพอใจของเกษตรกรในโครงการประกันภัยข้าวนาปี

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการแสดงความพึงพอใจในโครงการโดยเฉลี่ยดังนี้

- 1) การประชาสัมพันธ์เผยแพร่โครงการ ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางในการประชาสัมพันธ์ของภาครัฐในโครงการประกันภัยข้าวนาปี
- 2) การชี้แจงโครงการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางในการชี้แจงของหน่วยงานต่างๆในโครงการ
- 3) การไม่จำกัดพื้นที่เข้าร่วมโครงการ ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางในการไม่จำกัดพื้นที่ในการเข้าร่วมโครงการของเกษตรกร
- 4) การจำกัดไม่รับเกษตรกรที่ไม่ขึ้นทะเบียน ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางในการจำกัดไม่รับเกษตรกรที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนผู้ปลูกข้าวนาปี
- 5) ค่าเบี้ยประกันภัยที่จ่ายในโครงการ ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางในค่าเบี้ยประกันภัยที่รัฐกำหนดให้จ่ายในโครงการ
- 6) ระยะเวลาที่รัฐกำหนดการจ่ายชดเชย ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยในกรอบระยะเวลาที่เกษตรกรประสบภัยที่อายุข้าว 1-60 วัน และ 61 วัน-เก็บเกี่ยว
- 7) จำนวนเงินชดเชยที่รัฐกำหนด ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของเกษตรกรอยู่ในระดับปานกลางในจำนวนเงินที่รัฐกำหนด 600 บาทและ 2,006 บาทไร่
- 8) ชนิดของพืชที่กำหนดเพียงนาข้าว ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของเกษตรกรอยู่ในระดับปานกลางในการที่รัฐมีเพียงการทำประกันภัยข้าวโดยไม่มีโครงการในพืชอื่น
- 9) ชนิดของภัยธรรมชาติที่รัฐกำหนด ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของเกษตรกรอยู่ในระดับปานกลางในการที่รัฐกำหนดภัย 6 ชนิดโดยไม่รวมโรค-แมลงศัตรูพืชระบาด
- 10) หลักเกณฑ์โดยรวมในโครงการ โดยค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของเกษตรกรอยู่ในระดับปานกลางในหลักเกณฑ์โดยรวมของโครงการ
- 11) เจ้าหน้าที่ขายประกันภัย โดยค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของเกษตรกรอยู่ในระดับปานกลางในด้านเจ้าหน้าที่ที่ขายประกันภัยคือเจ้าหน้าที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)
- 12) การประเมินแปลงที่ประสบภัย โดยค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของเกษตรกรอยู่ในระดับปานกลางในการประเมินแปลงที่ประสบภัยจากเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานต่างๆ
- 13) ผลการประเมินแปลง โดยค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของเกษตรกรอยู่ในระดับปานกลางในผลของการประเมินแปลงที่ประสบภัยจากหน่วยงานต่างๆ
- 14) ความรวดเร็วในการจ่ายเงินชดเชย โดยค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของเกษตรกรอยู่ในระดับน้อยในความรวดเร็วในการจ่ายเงินชดเชยจากโครงการประกันภัยข้าวนาปี
- 15) ความสะดวกในการจ่าย-รับเงินชดเชย โดยค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของเกษตรกรอยู่ในระดับน้อยในด้านความสะดวกในการรับเงินจ่ายเงินชดเชยจากโครงการ
- 16) ความทันต่อเหตุการณ์ของโครงการ โดยค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของเกษตรกรอยู่ในระดับปานกลางต่อความทันเหตุการณ์ของโครงการทั้งด้านเงินชดเชยที่ได้รับและโครงการ

17) ความสะดวกในการเข้าร่วมโครงการ โดยค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของเกษตรกรอยู่ในระดับปานกลาง ในความสะดวกที่ได้เข้าร่วมโครงการประกันภัยข้าวนาปี

18) การดำเนินงานของภาครัฐโดยรวม โดยค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของเกษตรกรอยู่ในระดับปานกลางต่อการดำเนินงานของภาครัฐโดยรวมของโครงการ

19) ความพึงพอใจในภาพรวมของโครงการ โดยค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของเกษตรกรอยู่ในระดับปานกลางในภาพรวมของโครงการประกันภัยข้าวนาปีทั้งหมด

1.3.4 ความต้องการของเกษตรกรในโครงการประกันภัยข้าวนาปี

เกษตรกรกรสองกลุ่มทั้งผู้เข้าร่วมโครงการและไม่ได้เข้าร่วมโครงการประกันภัยข้าวนาปี ได้เสนอความต้องการที่ใกล้เคียงกันตามประเด็นต่างๆดังนี้

1) เบี้ยประกันภัยที่ควรจ่ายในการทำประกัน เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการจ่ายค่าเบี้ยประกันภัยในช่วง 40 -60 บาท/ไร่

2) ค่าเบี้ยสินไหมทดแทนต่อไร่ในกรณีประสบภัย เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการได้ค่าชดเชยต่อไร่โดยประมาณ 3,000 บาท/ไร่ กรณีประสบภัยธรรมชาติ

3) ชนิดของภัยธรรมชาติที่ควรเพิ่มในโครงการ เกษตรกรทั้งหมดต้องการให้มีการชดเชยกรณีเกิดภัยธรรมชาติจากโรคแมลงศัตรูพืชระบาดทำลายข้าว

4) ชนิดพืชที่ควรมีโครงการประกันภัยเพิ่ม เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการให้มีการโครงการประกันภัยมันสำปะหลัง และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นส่วนใหญ่

5) การแบ่งระดับการจ่ายเงินชดเชยประกันภัย เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ต้องการให้มีการแบ่งระดับการจ่ายเงินชดเชยในโครงการประกันภัยข้าวนาปี

6) รูปแบบการจ่ายเงินชดเชย เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่ต้องการให้จ่ายเป็นเงินสดในขณะที่เกษตรกรที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการต้องการรับเงินผ่านบัญชีธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

7) การจำกัดพื้นที่เข้าร่วมโครงการ พบว่าเกษตรกรทั้งหมดไม่ต้องการให้มีการจำกัดพื้นที่เข้าร่วมโครงการ

8) รูปแบบการประเมินแปลงที่เหมาะสม เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการให้มีหน่วยงานตั้งแต่ 2 หน่วยงานขึ้นไปในการร่วมประเมินแปลงที่ประสบภัย

9) การเพิ่มเติมเจ้าหน้าที่ในงานประกันภัยข้าวนาปี เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการให้คงจำนวนเจ้าหน้าที่ในโครงการเหมือนเดิมไม่เปลี่ยนแปลง

10) หน่วยงานหลักที่ควรรับผิดชอบในการดำเนินงานประกันภัยข้าวนาปี เกษตรกรส่วนใหญ่ยังคงต้องการให้ทางธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงาน

11) การประชาสัมพันธ์ให้ข่าวสารการประกันภัยฯทั่วถึง โดยเกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการให้มีการเผยแพร่ข่าวสารผ่านระบบสื่อมวลชนได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุ เสียงตามสายและโบสเตอร์ปิดประกาศในหมู่บ้าน

12) ความต้องการพักชำระหนี้กรณีประสบภัย พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ทั้งสองกลุ่มต้องการให้มีการพักชำระหนี้ เป็นเวลา 3 ปี

13) รูปแบบการประกันภัยข้าวนาปีในอนาคต เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการความสะดวกในการซื้อประกันภัยได้ในทุกที่และทุกพืชที่ไม่ต้องการอิงการประกาศภัยระดับอำเภอและคุ้มครองพื้นที่ที่มีการซื้อประกันภัย ตามลำดับ

14) การเข้าร่วมโครงการประกันภัยข้าวนาปีในปีต่อไป เกษตรกรส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดยังคงสนใจที่จะต้องการเข้าร่วมโครงการประกันภัยข้าวนาปีในปีต่อไป

1.3.5 ปัญหาและข้อเสนอแนะในโครงการประกันภัยข้าวนาปี

1) ปัญหาในโครงการประกันภัยข้าวนาปี

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการและไม่ได้เข้าร่วมโครงการได้เสนอปัญหาตามประเด็นต่าง ดังนี้

(1) ด้านเกณฑ์การประกันภัย

ก. การประชาสัมพันธ์เผยแพร่โครงการ พบว่าค่าเฉลี่ยปัญหาของเกษตรกรส่วนใหญ่ทั้งสองกลุ่มมีปัญหาระดับปานกลางในการประชาสัมพันธ์ของโครงการประกันภัยข้าวนาปี

ข. การชี้แจงโครงการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พบว่าค่าเฉลี่ยปัญหาของเกษตรกรส่วนใหญ่ทั้งสองกลุ่มมีปัญหาระดับปานกลางในการชี้แจงโครงการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในโครงการประกันภัยข้าวนาปี

ค. การไม่จำกัดพื้นที่เข้าร่วมโครงการ พบว่าค่าเฉลี่ยปัญหาของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่มีปัญหาระดับน้อยในการที่โครงการประกันภัยข้าวนาปีไม่ได้จำกัดพื้นที่เข้าร่วมโครงการ ขณะที่เกษตรกรทั่วไปมีค่าเฉลี่ยปัญหาในระดับปานกลาง

ง. การจำกัดไม่รับเกษตรกรที่ไม่ขึ้นทะเบียน พบว่าค่าเฉลี่ยปัญหาของเกษตรกรส่วนใหญ่ทั้งสองกลุ่มมีปัญหาระดับปานกลางในการจำกัดไม่รับเกษตรกรที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนผู้ปลูกข้าวนาปี

จ. ค่าเบี้ยประกันภัยที่จ่ายในโครงการ พบว่าค่าเฉลี่ยปัญหาของเกษตรกรส่วนใหญ่ทั้งสองกลุ่มมีปัญหาระดับปานกลางในค่าเบี้ยประกันภัยที่ต้องจ่ายในโครงการประกันภัยข้าวนาปี

(2) ด้านหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

ก. ไม่มั่นใจในการประเมินแปลง พบว่าค่าเฉลี่ยปัญหาของเกษตรกรส่วนใหญ่ทั้งสองกลุ่มมีปัญหาระดับปานกลางในการประเมินแปลงในโครงการประกันภัยข้าวนาปี

ข. ภาครัฐจ่ายเงินล่าช้า พบว่าค่าเฉลี่ยปัญหาของเกษตรกรส่วนใหญ่ทั้งสองกลุ่มมีปัญหาระดับปานกลางในเรื่องการจ่ายเงินชดเชยประกันภัยข้าวนาปี

ค. ความยุ่งยาก มีขั้นตอนมาก พบว่าค่าเฉลี่ยปัญหาของเกษตรกรส่วนใหญ่ทั้งสองกลุ่มมีปัญหาระดับปานกลางในความยุ่งยากและขั้นตอนของโครงการประกันภัยข้าวนาปี

ง. เสียเวลามาอบรมโครงการ พบว่าค่าเฉลี่ยปัญหาของเกษตรกรส่วนใหญ่ทั้งสองกลุ่มมีปัญหาระดับปานกลางในด้านการมาร่วมอบรมโครงการประกันภัยข้าวนาปี

(3) ด้านความรู้ความเข้าใจ

ก. ไม่มีเงินซื้อประกันภัย พบว่าค่าเฉลี่ยปัญหาของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลางในด้านเงินที่จะจ่ายค่าประกันภัยข้าวนาปี แต่กลับพบว่าเกษตรกรทั่วไปมีปัญหาในประเด็นดังกล่าวระดับน้อย

ข. คิดว่าไม่มีภัยในปีนี้ พบว่าค่าเฉลี่ยปัญหาของเกษตรกรส่วนใหญ่ทั้งสองกลุ่มมีปัญหาในระดับปานกลางในความคิดที่จะไม่มีภัยธรรมชาติและอาจไม่ประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติ

ค. ยุ่งยากในการเรียกร้องสินไหม พบว่าค่าเฉลี่ยปัญหาของเกษตรกรส่วนใหญ่ทั้งสองกลุ่มมีปัญหาในระดับปานกลางในการเรียกร้องสินไหมทดแทนชดเชยในโครงการประกันภัยข้าวนาปี

ง. ไม่มีความจำเป็นเพราะรัฐช่วยอยู่แล้ว พบว่าค่าเฉลี่ยปัญหาของเกษตรกรส่วนใหญ่ทั้งสองกลุ่มมีปัญหาในระดับปานกลางในการที่รัฐต้องมีการช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติ

จ. ไม่อยากเสี่ยงเสียดายเงิน พบว่าค่าเฉลี่ยปัญหาของเกษตรกรส่วนใหญ่ทั้งสองกลุ่มมีปัญหาในระดับปานกลางในความเสี่ยงและการกล้าที่จะจ่ายในโครงการประกันภัยข้าวนาปี

(4) ด้านการประชาสัมพันธ์

ก. ข่าวสารไม่ชัดเจน พบว่าค่าเฉลี่ยปัญหาของเกษตรกรส่วนใหญ่ทั้งสองกลุ่มมีปัญหาในระดับปานกลางในข่าวสารของโครงการประกันภัยข้าวนาปี

ข. ไม่มีการซื้อประกันภัยให้เป็นตัวอย่าง พบว่าค่าเฉลี่ยปัญหาของเกษตรกรส่วนใหญ่ทั้งสองกลุ่มมีปัญหาในระดับปานกลางในการที่ไม่มีตัวอย่างการเข้าร่วมโครงการประกันภัยข้าวนาปี

2) ข้อเสนอแนะ

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการและไม่ได้เข้าร่วมโครงการได้มีการเสนอแนะในด้านสื่อประชาสัมพันธ์ที่ควรมุ่งเน้นด้านสื่อมวลชนให้มากที่สุด แม้จะมีค่าใช้จ่ายสูงก็ตาม ด้านความรวดเร็วในการจ่ายเงินชดเชยในโครงการประกันภัยข้าวนาปีในกรณีประสบภัยพิบัติ และอีกทั้งข้อเสนอแนะในด้านการเน้นให้เจ้าหน้าที่เพิ่มความถี่ในการประชาสัมพันธ์ ทั้งความสะดวกในการซื้อประกันภัยจากผู้นำชุมชนเพราะสะดวกในการติดต่อสื่อสาร การช่วยเหลือได้ทันทั่วถึง จนถึง การเสนอกรณีพืชผลที่เข้าร่วมโครงการไม่เสียหายสิ้นเชิงควรมีเกณฑ์การช่วยเหลืออีกระดับเช่นกัน

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่องความคิดเห็นของเกษตรกรต่อโครงการประกันภัยข้าวนาปี จังหวัดกำแพงเพชร ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผล ดังนี้

2.1 ข้อมูลทั่วไปทางสังคม เศรษฐกิจ และการทำประกันภัยของเกษตรกร

2.1.1 สภาพทางสังคม ผู้วิจัยค้นพบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีปริมาณเพศชายมากกว่าเพศหญิงเล็กน้อย ในขณะที่ผู้ไม่ได้เข้าร่วมโครงการหรือเกษตรกรทั่วไป มีสัดส่วนเพศชายมากกว่าเพศหญิงในอัตราส่วน 2 ใน 3 และมีอายุเฉลี่ย การศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือนและแรงงาน การมีตำแหน่งทางสังคม ที่ใกล้เคียงกัน แต่ก็มี ความแตกต่างกันในการได้รับการฝึกอบรมที่ผู้เข้าร่วมโครงการมีมากกว่า

2.1.2 ทางด้านเศรษฐกิจ ค้นพบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่าเกษตรกรทั่วไป โดยดูจากค่าเฉลี่ยรายได้จากการทำนาและรายได้ทั้งปี ขณะที่เครื่องมือทางการเกษตรของเกษตรกรสองกลุ่มมีความใกล้เคียงกันคือมีทั้งรถไถนาเดินตามและเครื่องพ่นสารเคมีเป็นหลัก นอกจากนี้ยังพบว่าเกษตรกรทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มกองทุนหมู่บ้าน แต่มีความแตกต่างที่เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการมีปริมาณสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์มากกว่า ขณะที่เกษตรกรทั่วไปมีปริมาณของสมาชิกกลุ่มส่งเสริมอาชีพมากกว่า ทั้งนี้เกษตรกรทั้งสองกลุ่มมีภาระด้านสินเชื่อกว้างขวางใกล้เคียงกันคือเป็นลูกค้าสินเชื่อบ้านเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเป็นหลัก รองลงมาเป็นการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน สำหรับในด้านเศรษฐกิจอื่นๆ พบว่าเกษตรกรทั้งสองกลุ่มมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน

2.1.3 ด้านการทำประกันภัยของเกษตรกร ค้นพบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการประกันภัยข้าวนาปีจังหวัดกำแพงเพชร ประสบภัยพิบัติด้านอุทกภัยมากถึง ร้อยละ 85.8 ขณะที่เกษตรกรทั่วไปมีสัดส่วนผู้ที่ประสบภัยพิบัติและไม่ประสบภัยในปีที่ผ่านมาในสัดส่วนที่เกือบจะเท่ากัน โดยทั้งนี้เกษตรกรเกือบทั้งหมดที่ประสบภัยธรรมชาติจะเป็นภัยประเภทอุทกภัยหรือน้ำท่วมนาข้าว ด้านการช่วยเหลือด้านเงินชดเชยจากภาครัฐกรณีประสบภัยพิบัติ ซึ่งในขณะที่ทำวิจัยพบว่า การช่วยเหลือจากภาครัฐจะดำเนินการได้ดีกว่า มีการจ่ายเงินช่วยเหลือได้เร็วกว่า ขณะที่โครงการซื้อประกันภัยนาข้าวยังมีปริมาณการจ่ายเงินชดเชยในจำนวนเกษตรกรที่น้อยกว่าเกือบเท่าตัว ซึ่งเป็นเหตุผลที่สอดคล้องกับความพึงพอใจที่น้อยในด้านความรวดเร็วในการจ่ายเงินชดเชย และจากงานวิจัยพบว่าเกษตรกรทั้งสองกลุ่มเกือบทั้งหมดไม่เคยมีการทำประกันภัยด้านพืชผลมาก่อน และยังพบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการประกันภัยข้าวนาปี จังหวัดกำแพงเพชร มีการรับรู้ข่าวสารการประกันภัยมากกว่าเกษตรกรทั่วไปในปริมาณ 2 ใน 3 ส่วนของจำนวนเกษตรกรทั้งหมด ทั้งนี้ส่วนใหญ่เกษตรกรจะตัดสินใจด้วยตนเองในการเข้าร่วมและไม่เข้าร่วมโครงการประกันภัยข้าวนาปีในครั้งนี้

2.2 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อโครงการประกันภัยข้าวนาปี พบว่าเกษตรกรทั้งสองกลุ่มมีความเห็นคล้ายเหมือนกันในทุกประเด็นในระดับปานกลาง เนื่องจากประเด็นความคิดเห็นส่วนใหญ่เกษตรกรทั้งสองกลุ่ม มีค่านิยมในด้านความคิดเห็นที่อยู่ในระดับกลาง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีบท พิสูจน์ประเสริฐ (2550: 9) ในแง่ปัจจัยค่านิยมที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น ยกเว้นในประเด็นการกำหนดช่วงความคุ้มครองและการแบ่งจ่ายเบี้ยประกันภัยแก่เกษตรกรที่เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการมีความเห็นด้วยน้อยกว่า และมีค่าเฉลี่ยเห็นด้วยมากกว่าในประเด็นที่ประกันภัยนาข้าวสามารถลดความเสี่ยงลงได้ แต่ทั้งนี้เกษตรกรทั้งสองกลุ่มยังมีค่าเฉลี่ยเห็นด้วยมากที่เหมือนกันในประเด็นควรมีการทำประกันภัยในพืชอื่น เนื่องจากเป็นผลที่กระทบโดยตรงต่อผู้เข้าร่วมโครงการอันเป็นผลจากประสบการณ์โดยตรงของบุคคลในการเสนอความคิดเห็นซึ่งสอดคล้องกับ เพทาย ศิริมุสิก (2547 : 10-11) ในด้านปัจจัยของความคิดเห็นจากประสบการณ์โดยตรงของบุคคล

2.3 ความพึงพอใจของเกษตรกรในโครงการประกันภัยข้าวนาปี จากการวิจัยค้นพบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจเฉลี่ยในโครงการประกันภัยข้าวนาปีอยู่ในระดับปานกลางในทุกประเด็น ซึ่งสอดคล้องกับ อรสา บุญพร่อง (2553 : 16-17) ในด้านการวัดความพึงพอใจโดยการสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นเรื่องความพึงพอใจของบุคคลที่เป็นเรื่องของทัศนคติ ยกเว้นในประเด็นระยะเวลาที่รัฐกำหนดการจ่ายชดเชย ประเด็นความรวดเร็วการจ่ายเงินชดเชยให้แก่เกษตรกรและประเด็นความสะดวกในการจ่าย-รับเงินชดเชย ซึ่งเกษตรกรพึงพอใจเฉลี่ยในระดับน้อยเนื่องจากการรอเงินชดเชยใช้เวลานานและไม่ทันต่อการนำมาใช้จ่ายในด้านการเพาะปลูกใหม่ ตลอดจนไม่ควรแบ่งระดับการจ่ายชดเชยเพราะมีการลงทุนตั้งแต่ต้นฤดูเพาะปลูก ซึ่งสอดคล้องกับ พิระพงศ์ คำชื่น (2547: 114-127) ที่ได้เสนองานวิจัยด้านทัศนคติของเกษตรกรที่มุ่งเน้นการบริการและความรวดเร็วเพื่อการลงทุน

2.4 ความต้องการของเกษตรกรในโครงการประกันภัยข้าวนาปี จากการวิจัยได้ค้นพบว่าเกษตรกรทั้งสองกลุ่มที่ได้เข้าร่วมโครงการและไม่ได้เข้าร่วมโครงการมีความต้องการในด้านประกันภัยใกล้เคียงกันในหลายๆ ประเด็น ซึ่งสอดคล้องกับ ประคอง ศิลลา (2552: 11-17) ในเรื่องความต้องการในด้านกายภาพของมนุษย์ และพบว่ามีความต้องการเหมือนกันในประเด็นเงินซื้อประกัน เงินชดเชย ซึ่งสอดคล้องกับ มนัญญา เตชะธิตี (2527: 67-71) ในด้านทัศนคติต่อโครงการประกันภัยพืชผลทางการเกษตร การเพิ่มภัยโรคแมลงศัตรูพืชระบาด การเพิ่มโครงการในพืชกลุ่มมันสำปะหลังและข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ สอดคล้องกับ พรชัย พิระบูล (2528: 110-113) ในเรื่องความต้องการของเกษตรกรเกี่ยวกับการประกันภัยพืชผลในประเทศไทย ทั้งกรณีไม่ควรแบ่งระดับการจ่ายค่าชดเชยแบบที่เป็น และไม่ควรจำกัดพื้นที่เข้าร่วมโครงการ ซึ่งสอดคล้องกับ วิจิต หล่อจิระชุมหกุล และวีณา ฉายศิลป์รุ่งเรือง (2544: 22-26) ในด้านรูปแบบการประกันภัยพืชผล และ โดยทั้งนี้เกษตรกรทั้งสองกลุ่มยังมีความต้องการที่สอดคล้องกันในการให้หน่วยงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเป็นหน่วยงานหลักและให้เจ้าหน้าที่ธนาคารเป็นแกนหลักในการดำเนินงานโดยมีสำนักงานเกษตรและเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรระดับอำเภอช่วยเพิ่มเติมอีกหน่วยงานหนึ่ง และยังต้องการให้มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อโทรทัศน์ วิทยุ เสียงตามสายและโปสเตอร์เป็นหลัก อีกทั้งควรมีการพักชำระหนี้เกษตรกรผู้ประสบ ภัย 3 ปีเท่ากัน และต้องการให้สามารถเข้าร่วมโครงการและซื้อกรมธรรม์ได้จากผู้นำชุมชนที่อยู่เพื่อความสะดวกในการติดต่อและติดตาม ซึ่งนับว่าเป็นการเพิ่มในลำดับขั้นความต้องการจากที่เป็นอยู่และสอดคล้องกับ ประคอง ศิลลา (2552: 14) ในทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ โดยเกษตรกรส่วนใหญ่ทั้งสองกลุ่มมีความต้องการเหมือนกันที่จะเข้าร่วมโครงการประกันภัยพืชผลการเกษตรหรือข้าวนาปีในคราวต่อไป โดยความต้องการประเด็นดังกล่าวนี้ สอดคล้องกับ ประคอง ศิลลา (2552: 15) ในด้านความต้องการความมั่นคงและปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมและผู้อื่น และทั้งนี้พบว่าเกษตรกรสองกลุ่มมีความต้องการแตกต่างกันในด้านการรับเงินชดเชยจากภาครัฐกรณีประสบภัย โดยเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการต้องการรับค่าชดเชยเป็นเงินสด แต่เกษตรกรกลุ่มผู้ไม่ได้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่ต้องการให้จ่ายเงินชดเชยผ่านบัญชีธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หรือ อ.ก.ส. ซึ่งทั้งนี้ความต้องการที่แตกต่างกันไปเป็นเหตุผลความต้องการทางเศรษฐกิจของเกษตรกรที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ประคอง ศิลลา (2552: 16-17) ในเรื่องความต้องการของเกษตรกรทางเศรษฐกิจ

2.5 ปัญหาและข้อเสนอแนะในโครงการประกันภัยข้าวนาปี พบว่าปัญหาของเกษตรกรทั้งสองกลุ่มตัวอย่างมีปัญหาที่ใกล้เคียงกันและมีค่าเฉลี่ยปัญหาระดับปานกลางเหมือนกัน ส่วนใหญ่ในทุกประเด็นปัญหา ทั้งปัญหาการประชาสัมพันธ์โครงการที่ไปสู่เกษตรกรให้ได้รับความเข้าใจที่ดี และประเด็นด้านหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ยกเว้นประเด็นการจำกัดไม่รับเกษตรกรที่ไม่ขึ้นทะเบียนที่เกษตรกรกรผู้เข้าร่วมโครงการมีปัญหาน้อยกว่าเกษตรกรทั่วไป และขณะเดียวกันเกษตรกรทั่วไปมีค่าเฉลี่ยปัญหาน้อยกว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการในประเด็นปัญหาการไม่มีเงินซื้อประกันภัยนาข้าว ซึ่งปัญหาดังกล่าวนั้นเป็นปัญหาที่มีข้อเสนอแนะในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับ ประเสริฐ มาลัย (2548: 116-119) ในการแก้ปัญหาการประชาสัมพันธ์โครงการ และการขึ้นทะเบียนเกษตรกรที่สอดคล้องกับ พืระพงค์ คำชื่น (2547: 114-127) ทั้งปัญหาเรื่องจำนวนของผู้เข้าร่วมโครงการที่สอดคล้องกับ อเนก หิรัญรักษ์และคณะ (2541: 311-315) ในการเข้าร่วมโครงการเพื่อกระจายความเสี่ยงและความคุ้มค่าในการเกิดภัย

ด้านข้อเสนอแนะในโครงการนั้นพบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่จะมีข้อเสนอแนะมากกว่ากลุ่มผู้ไม่เข้าร่วมโครงการทั้งนี้เพราะผลกระทบที่เกิดขึ้นโดยตรงต่อเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการมากกว่า ซึ่งภาพรวมที่เสนอในด้านสื่อประชาสัมพันธ์การเน้นความสะดวกและรวดเร็วในการจ่ายค่าชดเชย และการเสนอแนะด้านเกณฑ์กรณีพืชผลเสียหายไม่สิ้นเชิง

3. ข้อเสนอแนะ

จากงานวิจัยที่ได้ศึกษา ผู้วิจัยได้พบว่าโครงการประกันภัยข้าวนาปีดังกล่าว ยังต้องมีข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นสำหรับสู่บุคคลที่เกี่ยวข้องในเรื่องดังกล่าว เพื่อนำมาปรับปรุงโครงการ ซึ่งผู้เกี่ยวข้องมีด้วยกันในหลายฝ่าย โดยการเสนอแนะจะแตกต่างกันไป ตามประเด็นดังต่อไปนี้

3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะแก่ผู้เกี่ยวข้องด้วยกัน 2 ระดับ ได้แก่

3.1.1 ข้อเสนอแนะในระดับปฏิบัติการ อันได้แก่

1) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ซึ่งเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ในการจำหน่ายกรมธรรม์และดูแลโครงการเป็นหลัก ต้องให้เวลาในการประชาสัมพันธ์และติดตามโครงการ และใช้สื่อในการเผยแพร่ข้อมูล อีกทั้งประสานผู้นำท้องถิ่นในกรณีเกิดภัยธรรมชาติ เพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการประเมินติดตามและช่วยเหลือเกษตรกรเป็นหน่วยงานแรกและหน่วยงานหลัก และหากเป็นไปได้ควรมีการประเมินโครงการจากเกษตรกรอีกช่องทางหนึ่ง

2) เจ้าหน้าที่หรือตัวแทนบริษัทประกันภัยที่รับหน้าที่ในการเป็นผู้ดูแลกรมธรรม์และดำเนินการจ่ายค่าชดเชยผ่านธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ควรใช้โอกาสนี้ในการพบปะเกษตรกรผู้ซื้อประกันภัยและร่วมประชาสัมพันธ์โครงการร่วมกับหน่วยงานอื่นเพื่อเป็นการรับรองโครงการในกรณีการเกิดภัยพิบัติให้เกษตรกรได้เกิดความมั่นใจและเข้าใจในโครงการมากขึ้น อีกทั้งเป็นการประชาสัมพันธ์องค์การประกันภัยของหน่วยงานตนเองได้ด้วย

3) นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรระดับพื้นที่ควรมีการผลิตสื่อในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการเพื่อเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการให้ความเข้าใจแก่เกษตรกรซึ่งเป็นผู้รับบริการหลัก และส่งเสริมให้ตระหนักถึงช่องทางลดความเสี่ยงในการทำนาโดยการทำประกันภัยนาข้าว ซึ่งจะใช้เป็นหลักเกณฑ์ปฏิบัติของเกษตรกรทั่วโลกหรือเกษตรกรในประเทศชั้นนำที่ได้ปฏิบัติอยู่แล้ว และควรร่วมบูรณาการโดยการประสานความร่วมมือหน่วยงานต่างๆ ในการตรวจประเมินแปลงความเสียหายที่เกิดจากภัยธรรมชาติให้ทันท่วงที และมีเกณฑ์มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของเกษตรกรผู้ประสบภัยทุกราย

4) เจ้าหน้าที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีผู้รับผิดชอบงานหลักโดยตรงในด้านนี้เพื่อจะได้ทำหน้าที่ในการประสานให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรผู้ประสบภัยและร่วมในการเป็นผู้ประเมินความเสียหายในแปลงนาที่ประสบภัยธรรมชาติและชี้แจงผลการดำเนินงานผ่านผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ เพื่อรับทราบผลและให้การช่วยเหลือเพิ่มเติมที่ได้ผ่านระบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเฉพาะอย่างยิ่งการดูแลสาธารณูปโภคพื้นฐานทางการเกษตร เช่น การซ่อมแซมคันดิน คันนา ร่องเหมืองน้ำ ทางน้ำ เป็นต้น เพื่อให้เกิดประโยชน์โดยตรงต่อครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นบุคคลากรในท้องที่ซึ่งบริหารงานงบประมาณท้องถิ่นโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยตรง

3.1.2 ข้อเสนอแนะในระดับนโยบาย ได้แก่

1) ผู้บริหารธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย ควรมีการกำหนดนโยบาย และแนวทางการปฏิบัติแก่เจ้าหน้าที่ธนาคารระดับพื้นที่ให้มีแนวทางและข้อปฏิบัติเดียวกัน และกำหนดเกณฑ์การเข้าร่วมโครงการที่ชัดเจน เข้าใจง่ายแก่เกษตรกรทั่วไป และอาจมีแนวทางการจูงใจแก่ผู้ปฏิบัติเช่น เบี้ยเลี้ยง ค่าคอมมิชชั่น หรือรางวัลจูงใจแก่เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานโครงการได้ดี

2) คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย ควรมีการออกหนังสือชี้แจงและประชาสัมพันธ์หลักการโครงการ ข้อดีและข้อพึงปฏิบัติผ่านองค์กรระดับประเทศให้แก่ผู้ที่กำหนดนโยบายทั้งระดับกอง กรม และกระทรวง และร่วมในการกำกับติดตามการดำเนินงานในระดับพื้นที่ ทั้งประสานด้านองค์กรเอกชนที่ประกอบธุรกิจประกันภัยให้เข้ามามีส่วนร่วมในการประกันภัยพืชผลทางการเกษตรให้แก่เกษตรกรเพื่อเป็นช่องทางในการลดความเสี่ยงและก่อให้เกิดการแข่งขันที่ผู้บริโภคที่เป็นเกษตรกรได้ประโยชน์สูงสุด

3) รัฐบาล รัฐมนตรี หรืออธิบดี ซึ่งถือเป็นบุคลากรหรือองค์กรหลักในการขับเคลื่อนนโยบาย กำกับ และกำหนดงบประมาณการดำเนินงาน ทั้งนี้ผู้บริหารระดับนโยบายควรมีบทบาทและข้อปฏิบัติในโครงการประกันภัยชาวนาปี ดังนี้

(1) การออกคำสั่งชี้แจงและให้ถือปฏิบัติในทางเดียวกันโดยหนังสือในระดับกรม เช่น กรมการประกันภัย กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการเกษตร ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (เป็นต้น) ให้มีผู้ประสานงานโดยตรงในโครงการต่างๆ ซึ่งอาจมีการประชุมและคัดเลือกเจ้าภาพหลักในการติดตามประสานงานโครงการประกันภัยชาวนาปีและอาจกำหนดเป็นวาระพิเศษกรณีประสบภัย

(2) ด้านการกำหนดงบประมาณการดำเนินงานซึ่งจะเป็นช่องทางให้โครงการขับเคลื่อนไปได้โดยมีอุปสรรคน้อยที่สุด ต้องมีการกำหนดงบประมาณไปสู่ผู้ปฏิบัติโดยตรง และมีความเป็นธรรม กระจายไปอย่างทั่วถึงเพื่อให้ผู้ปฏิบัติมีกำลังใจในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

(3) นโยบายมาตรฐานที่พึงปฏิบัติควรมีกรอบการทำงานชัดเจน เป็นรูปธรรมและให้ผลการปฏิบัติไปในทางเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหลักการประเมินแปลงความเสียหายที่ต้องยึดหลักเดียวกันทั่วประเทศ ไม่มีความเอนเอียง ผู้ปฏิบัติในทุกหน่วยงานรับทราบตรงกัน เพื่อให้โครงการเกิดประโยชน์และได้รับความเชื่อถือจากเกษตรกรมากที่สุด

(4) รัฐควรใช้ประโยชน์ในสื่อประชาสัมพันธ์ของรัฐให้มากที่สุด ทั้งช่องทางสื่อโทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง สื่ออินเทอร์เน็ต และอาจมีงบประมาณส่งเสริมผ่านกรมการปกครอง โดยผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน งบประมาณสื่อประชาสัมพันธ์ผ่านระบบเคเบิลทีวี หรือระบบดาวเทียม โดยการชี้แจงประโยชน์ ข้อดี และช่องทางลดความเสี่ยงในการประกอบการเกษตร ซึ่งหากดำเนินการดังกล่าวแล้วเชื่อว่าการประกอบการเกษตรของไทยมีช่องทางให้เกิดความยั่งยืนและมีความมั่นคงทางอาหารของประเทศชาติตลอดไป

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการวิจัย สอบถามหรือสัมภาษณ์ และศึกษาข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินงานในโครงการที่ปฏิบัติงาน เพื่อนำข้อมูลมาเปรียบเทียบร่วมกันด้านเจ้าหน้าที่ และเปรียบเทียบกับเกษตรกร เพื่อจะได้ข้อเสนอแนะในการพิจารณากำหนดกฎเกณฑ์ วิธีการ หลักการ ขั้นตอน วิธีปฏิบัติ เพื่อให้ผลของโครงการส่งผลดีต่อเกษตรกร และตรงตามความต้องการทางฝ่ายเจ้าหน้าที่เช่นกัน และทั้งนี้ผลสรุปที่ได้ย่อมมีความถูกต้องมากกว่าเพียงข้อมูลจากเกษตรกรเท่านั้น

3.2.2 ควรมีการศึกษาข้อมูลจากพื้นที่จังหวัดอื่นๆที่มีโครงการดำเนินการเช่นเดียวกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความหลากหลายนำมาเปรียบเทียบ ทั้งประเด็นความคิดเห็น ความพึงพอใจ ความต้องการและปัญหา เพื่อนำมาปรับปรุงและประยุกต์ให้ตรงกับความต้องการของทุกฝ่ายในภาพรวมของประเทศต่อไป